

392L0013

N:o L 76/14

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI

23.3.92

NEUVOSTON DIREKTIIVI 92/13/ETY,

annettu 25 päivänä helmikuuta 1992,

vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoiminnan alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjä koskevien yhteisön sääntöjen soveltamiseen liittyvien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 100 a artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

toimii yhdessä Euroopan parlamentin kanssa ⁽²⁾,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽³⁾,

sekä katsoo, että

vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoiminnan alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelystä 17 päivänä syyskuuta 1990 annetussa neuvoston direktiivissä 90/531/ETY ⁽⁴⁾ säädetään hankintamenettelyjä koskevista säännöksistä, joilla varmistetaan mahdollisille tavarantomittajille ja urakoitsijoille oikeudenmukaiset mahdollisuudet, mutta direktiivissä ei ole mitään erityissäännöksiä, jotka varmistaisivat sen tehokkaan soveltamisen,

nykyiset direktiivin soveltamisen varmistamiseksi tarkoitettut kansallisen tason ja yhteisön tason järjestelyt eivät aina ole riittäviä,

tehokkaiden muutoksenhakukeinojen puuttuminen tai olemassa olevien muutoksenhakukeinojen riittämättömyys voivat estää yhteisön yrityksiä tekemästä tarjouksia; jäsenvaltioiden on sen vuoksi korjattava tilanne,

julkisia tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 21 päivänä joulukuuta 1989 annettu neuvoston direktiivi 89/665/ETY ⁽⁵⁾ on rajattu koskemaan julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 26 päivänä heinäkuuta 1971 annetun neuvoston direktiivin 71/305/ETY ⁽⁶⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 90/531/ETY, ja julkisia tavaranhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 21 päivänä joulukuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 77/62/ETY ⁽⁷⁾, sellaisena kuin se on viimeksi

muutettuna direktiivillä 90/531/ETY, soveltamisalaan kuuluvia sopimuksentekomenettelyjä,

kyseisten alojen hankintojen avaaminen kilpailulle yhteisössä merkitsee, että on annettava säännöksiä, joilla varmistetaan, että tavarantomittajilla tai urakoitsijoilla on asiaa koskevan yhteisön oikeuden tai sen saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettujen kansallisten säännösten rikkomisen varalta käytettävissään asianmukaiset muutoksenhakumenettelyt,

takeita avoimuudesta ja syrjimättömyydestä on huomattavasti lisättävä, ja jotta tällä olisi todellista vaikutusta, on oltava käytettävissä tehokkaita ja nopeita muutoksenhakukeinoja,

tiettyjen kansallisten oikeusjärjestysten erityisluonne on otettava huomioon sallimalla jäsenvaltioiden valita useista vaihtoehdoista, vaikutuksiltaan toisiaan vastaavista muutoksenhakuelimille annettavista toimivaltuuksista,

yksi näistä vaihtoehdoista sisältää mahdollisuuden puuttua suoraan hankintayksiköiden hankintamenettelyihin esimerkiksi lykkäämällä niitä tai kumoamalla päätöksiä taikka asiakirjoihin tai julkaisuihin sisältyviä syrjiviä lausekkeita,

toinen vaihtoehto sisältää mahdollisuuden kohdistaa hankintayksiköihin tehokasta epäsuoraa painostusta, jotta ne poistaisivat virheelliset menettelyt tai virheellisten menettelyjen esiintyminen estettäisiin sekä estettäisiin vahinkojen syntyminen,

vahingonkorvauksen vaatimisen on aina oltava mahdollista,

vaadittaessa korvausta tarjouksen teon tai sopimuksentekomenettelyyn osallistumisen aiheuttamista kuluista korvauksen vaatijan ei tarvitse korvauksen saamiseksi näyttää, että ilman virheellistä menettelyä sopimus olisi tehty korvauksen vaatijan kanssa,

hankintasäännöksiä noudattavien hankintayksiköiden on voitava ilmoittaa menettelystään asianmukaisella tavalla; tämä edellyttää riippumattomien henkilöiden suorittamaa tutkimusta näiden yksiköiden noudattamista hankintamenettelyistä ja -käytännöistä,

tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista luoda tarkastusjärjestelmä, joka mahdollistaa ilmoittamisen hankintasäännösten oikeasta soveltamisesta *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistavissa ilmoituksissa,

⁽¹⁾ EYVL N:o C 216, 31.8.1990, s. 8 ja EYVL N:o C 179, 10.7.1991, s. 18

⁽²⁾ EYVL N:o C 106, 22.4.1991, s. 82 ja EYVL N:o C 39, 17.2.1992

⁽³⁾ EYVL N:o C 60, 8.3.1991, s. 16

⁽⁴⁾ EYVL N:o L 297, 29.10.1990, s. 1

⁽⁵⁾ EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s. 33

⁽⁶⁾ EYVL N:o L 185, 16.8.1971, s. 5

⁽⁷⁾ EYVL N:o L 13, 15.1.1977, s. 1

hankintayksiköiden olisi halutessaan voitava käyttää tätä tarkastusjärjestelmää; jäsenvaltioiden on annettava niille tämä mahdollisuus; ne voivat tehdä sen joko perustamalla oman järjestelmän tai antamalla hankintayksiköiden käyttää toisen jäsenvaltion perustamaa järjestelmää; ne voivat antaa tarkastusjärjestelmään kuuluvan tutkimuksen tehtäväksi henkilöille, ammattikunnille tai laitosten henkilöstölle,

tällaisen järjestelmän käyttöönotossa tarvittava joustavuus taataan säätämällä sitä koskevista olennaisista vaatimuksista tässä direktiivissä; toiminnalliset yksityiskohdat on määrättävä niissä eurooppalaisissa standardeissa, joihin tässä direktiivissä viitataan,

jäsenvaltiot saattavat joutua määräämään toiminnallisia yksityiskohtia noudatettaviksi ensisijaisesti eurooppalaisten standardien määräyksiin nähden tai niiden lisäksi,

ilman yritysten muutoksenhakua jotkut virheelliset menettelyt saattavat jäädä oikaisematta, jollei tätä tarkoitusta varten perusteta erityistä järjestelmää,

näin ollen, kun komissio katsoo, että sopimuksetekomenettelyssä on tapahtunut selvä ja ilmeinen virheellinen menettely, sen olisi voitava saattaa asia jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten sekä kyseisen hankintayksikön tietoon, jotta virheen korjaamiseksi toteutettaisiin nopeasti aiheelliset toimenpiteet,

yhteisön tasolla on luotava mahdollisuus sovittelumenettelyyn kiistojen sovinnolliseksi ratkaisemiseksi,

tämän direktiivin käytännön soveltamista olisi arvioitava uudelleen samanaikaisesti kuin direktiivin 90/531/ETY soveltamista niiden tietojen perusteella, joita jäsenvaltioiden on annettava kansallisten muutoksenhakumenettelyjen toiminnasta, tämä direktiivi on pantava täytäntöön samanaikaisesti kuin direktiivi 90/531/ETY, ja

on tarpeen myöntää Espanjan kuningaskunnalle, Kreikan tasavallalle ja Portugalin tasavallalle riittävä lisäaika tämän direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä, ottaen huomioon direktiivin 90/531/ETY täytäntöönpanopäivämäärät kyseisissä maissa,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 LUKU

Kansallisen tason muutoksenhakekeinot

1 artikla

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että hankintayksiköiden tekemiin päätöksiin voidaan hakea muutosta tehokkaasti ja erityisesti mahdollisimman nopeasti seuraavien artiklojen ja erityisesti 2 artiklan 8 kohdan mukaisesti, jos nämä päätökset ovat vastoin julkisia hankintoja koskevaa yhteisön oikeutta tai sen saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettuja kansallisia säännöksiä, kun on kyse

a) neuvoston direktiivin 90/531/ETY soveltamisalaan kuuluvista sopimuksetekomenettelyistä ja

b) siitä, vastaavatko kyseisen direktiivin 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan soveltamisalaan kuuluvat hankintayksiköt kyseisen säännöksen vaatimuksia.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, ettei yrityksiä, jotka voivat vaatia sopimuksetekomenettelyä johtuvaa vahingonkorvausta, syrjitä yhteisön oikeuden saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettujen ja muiden kansallisten säännösten välisen eron perusteella, tämän direktiivin mukaisesti.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettävissä on muutoksenhakumenettelyt, joiden yksityiskohtaisista säännöksistä kukin jäsenvaltio voi itse päättää ja jotka ovat ainakin niiden käytettävissä, jotka ovat tai ovat olleet tavoittelemassa tiettyä sopimusta, ja joiden etua väitetty virheellinen menettely on loukannut tai saattaa loukata. Jäsenvaltiot voivat edellyttää erityisesti, että ennen muutoksenhakumenettelyn käynnistämistä hakijan on täytynyt ilmoittaa hankintayksikölle väitetystä virheellisestä menettelystä sekä aikomuksestaan hakea muutosta.

2 artikla

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 artiklassa tarkoitetuissa muutoksenhakumenettelyjen aikaansaamiseksi toteutettavissa toimenpiteissä annetaan valtuudet

joko

a) ryhtyä kiireellisesti väliaikaisiin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on oikaista väitetty virheellinen menettely tai estää kyseisiin etuihin kohdistuvat lisävahingot, mukaan lukien toimenpiteet sopimuksetekomenettelyn tai hankintayksikön tekemän päätöksen täytäntöönpanon keskeyttämiseksi tai niiden keskeyttämisen varmistamiseksi,

b) kumota lainvastaisesti tehdyt päätökset tai varmistaa niiden kumoaminen, mukaan lukien sopimusilmoituksessa, määräaikaissa ohjeellisessa ilmoituksessa, kelpuuttamisjärjestelmän olemassaoloa koskevassa ilmoituksessa, tarjouspyynnössä, sopimusasiakirjoissa tai muussa kyseiseen sopimuksetekomenettelyyn liittyvässä asiakirjassa olevien syrjintää aiheuttavien teknisten, taloudellisten tai rahoitusta koskevien eritelmien poistaminen,

tai

c) ryhtyä kiireellisesti mahdollisuuksien mukaan väliaikaisin menettelyin ja tarvittaessa asiasisältöä koskevin lopullisin menettelyin muihin kuin a ja b alakohdassa mainittuihin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on oikaista havaittu virheellinen menettely ja estää kyseisiin etuihin kohdistuvat vahingot; erityisesti määräämällä maksettavaksi tietty korvaus tapauksissa, joissa virheellistä menettelyä ei ole oikaistu tai estetty.

Jäsenvaltiot voivat valita menettelyn joko kaikkien hankintayksiköiden osalta tai puolueettomin perustein määritettyjen yksikköryhmien osalta, säilyttäen kuitenkin niiden toimenpiteiden tehokkuuden, jotka on määrätty kyseisiin etuihin kohdistuvien vahinkojen estämiseksi,

d) sekä molemmissa edellä tarkoitetuissa tapauksissa määrätä maksettaviksi vahingonkorvauksia virheellisestä menettelystä vahinkoa kärsineille.

Kun vahingonkorvauksia vaaditaan sillä perusteella, että päätös on tehty lainvastaisesti, jäsenvaltiot voivat määrätä, että kiistanalainen päätös on ensin kumottava tai julistettava lainvastaiseksi, jos niiden kansallinen oikeusjärjestys tätä edellyttää ja jos niillä on tätä tarkoitusta varten toimielimet, joilla on tarvittavat toimivaltuudet.

2. Edellä 1 kohdassa säädetyt valtuudet voidaan antaa muutoksenhakumenettelyn eri osa-alueista vastaaville erillisille toimielimille.

3. Muutoksenhakumenettelyjen ei itsestään tarvitse johtaa niiden perusteena olevien sopimuksentekomenettelyjen keskeyttämiseen.

4. Jäsenvaltiot voivat määrätä, että harkitessaan väliaikaisten toimenpiteiden toteuttamista vastuussa oleva toimielin voi ottaa huomioon toimenpiteiden todennäköiset vaikutukset kaikkiin niihin etuihin, joita ne voivat haitata, sekä yleisen edun, ja voi päättää olla toteuttamatta näitä toimenpiteitä silloin, kun niiden kielteiset vaikutukset voivat olla myönteisiä suuremmat. Päätös olla toteuttamatta väliaikaisia toimenpiteitä ei rajoita hakijan oikeutta esittää muita vaatimuksia.

5. Edellä 1 kohdan c alakohdan mukaisesti maksettavan korvauksen on oltava riittävän suuri saadakseen hankintayksikön luopumaan virheellisestä menettelystä tai sen jatkamisesta. Korvauksen maksamisen edellytykseksi saatetaan asettaa lopullinen päätös, jonka mukaan virheellinen menettely on todella tapahtunut.

6. Edellä 1 kohdassa säädettyjen valtuuksien käytön vaikutukset tehtyyn ja jo täytettyyn sopimukseen on määriteltävä kansallisessa lainsäädännössä. Lisäksi, paitsi milloin päätös on kumottava ennen vahinkojen korvaamista, jäsenvaltio voi säätää, että tehdyn sopimuksen jo tultua täytetyksi muutoksenhakumenettelystä vastaavan toimielimen valtuudet rajoittuvat vahingonkorvausten myöntämiseen niille, joiden etua virheellinen menettely on loukannut.

7. Vaadittaessa vahingonkorvausta tarjouksen teon tai sopimuksentekomenettelyyn osallistumisen aiheuttamista kuluista korvauksen vaatijaa voidaan vain vaatia osoittamaan, että on tapahtunut julkisia hankintoja koskevan yhteisön oikeuden tai sen saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettujen kansallisten säännösten vastainen virheellinen menettely, ja että korvauksen vaatijalla olisi ollut todellinen mahdollisuus saada sopimus, ja että virheellisen menettelyn vuoksi tämä mahdollisuus ei ole toteutunut.

8. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että muutoksenhakumenettelystä vastaavien toimielinten päätökset voidaan panna täytäntöön tehokkaasti.

9. Jos muutoksenhakumenettelystä vastaavat muut kuin oikeusviranomaiset, niiden on aina perusteltava päätöksensä kirjallisesti. Niiden on lisäksi säädettävä menettelyistä, joilla varmistetaan mahdollisuus saattaa

muutoksenhakuelimen väitetyt lainvastaaiset toimenpiteet tai sille annettujen valtuuksien väitetty väärinkäyttö joko oikeusviranomaisen tai muun sellaisen viranomaisen käsiteltäväksi, joka on perustamissopimuksen 177 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin ja riippumaton sekä hankintayksiköstä että muutoksenhakuelimestä.

Kyseisen riippumattoman toimielimen jäsenten nimittämistä ja näiden toimikauden päättymistä koskevien edellytysten on vastattava tuomioistuinten jäseniä koskevia edellytyksiä siltä osin kuin ne koskevat jäsenet nimittävää viranomaista, toimikauden pituutta ja tehtävästä vapauttamista. Ainakin tämän riippumattoman toimielimen puheenjohtajan on täytettävä tuomioistuimen jäsenille asetetut muodollista ja ammatillista pätevyyttä koskevat vaatimukset. Riippumattoman toimielimen on tehtävä päätöksensä noudattaen menettelyä, jossa molempia osapuolia kuullaan, ja päätösten on oltava oikeudellisesti sitovia kunkin jäsenvaltion päättämällä tavalla.

2 LUKU

Todistusmenettely

3 artikla

Jäsenvaltioiden on annettava hankintayksiköille mahdollisuus käyttää 4—7 artiklan mukaista todistusjärjestelmää.

4 artikla

Hankintayksiköt voivat määräjain tutkituttaa direktiivin 90/531/ETY soveltamisalaan kuuluvat sopimuksentekomenettelynsä ja -käytäntönsä saadakseen todistuksen siitä, että nämä menettelyt ja käytännöt ovat kulloinkin julkisia hankintoja koskevan yhteisön oikeuden ja sen saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettujen kansallisten säännösten mukaiset.

5 artikla

1. Todistusten antajien on ilmoitettava kirjallisesti hankintayksiköille tutkimuksensa tulokset. Heidän on varmistettava, että ennen 4 artiklassa tarkoitetun todistuksen antamista hankintayksikölle tämän sopimuksentekomenettelyissä ja -käytännöissä mahdollisesti todetut säännöstenvastaisuudet on oikaistu ja on ryhdytty toimenpiteisiin, joilla estetään näitä säännöstenvastaisuuksia toistumasta.

2. Hankintayksiköt, jotka ovat saaneet todistuksen, voivat lisätä seuraavan maininnan direktiivin 90/531/ETY 16—18 artiklan mukaisesti *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistaviin ilmoituksiinsa:

”Hankintayksikkö on saanut neuvoston direktiivin 92/13/ETY mukaisen todistuksen siitä, että päivänä kuuta 199... sen sopimuksentekomenettelyt ja -käytännöt ovat olleet yhteisön oikeuden ja sen saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettujen kansallisten säännösten mukaisia.”

6 artikla

1. Todistusten antajien on oltava riippumattomia hankintayksiköistä, ja heidän on suoritettava tehtävänsä täysin puolueettomasti. Heidän on asianmukaisesti taatava tarvittava ammatillinen pätevyytensä ja kokemuksensa.

2. Jäsenvaltiot voivat nimittää todistustenantajiksi henkilöitä, ammattikuntia tai tarkastustehtäviin nimitettyjen laitosten henkilöstöä, jotka täyttävät 1 kohdassa asetetut vaatimukset. Tätä tarkoitusta varten jäsenvaltiot voivat vaatia tarpeelliseksi katsomaansa, vähintään direktiivissä 89/48/ETY⁽¹⁾ tarkoitetun korkeakoulututkinnon tasoista ammatillista pätevyyttä tai säätää, että tietyt valtion järjestämät tai hyväksymät ammatillista pätevyyttä osoittavat tutkinnot takaavat vaadittavan pätevyyden.

7 artikla

Edellä 4, 5 ja 6 artiklan säännöksiä on pidettävä olennaisina vaatimuksina todistusta koskevien eurooppalaisten standardien kehittämiselle.

3 LUKU**Oikaisumenettely****8 artikla**

1. Komissio voi aloittaa tässä artiklassa säädetyt menettelyt, jos se ennen sopimuksen tekemistä katsoo, että direktiivin 90/531/ETY soveltamisalaan kuuluvan sopimuskentekomenettelyn aikana tai kyseisen direktiivin 3 artiklan 2 kohdan a ala-kohtaa sovellettaessa, jos on kysymys hankintayksiköstä, johon mainittua säännöstä sovelletaan, on selvästi ja ilmeisesti tapahtunut julkisia hankintoja koskevan yhteisön oikeuden vastainen virheellinen menettely.

2. Komissio ilmoittaa kyseiselle jäsenvaltiolle ja hankintayksikölle ne perusteet, joilla se pitää menettelyä selvästi ja ilmeisesti virheellisenä, ja pyytää sen oikaisemista sopivalla tavalla.

3. Kyseisen jäsenvaltion on 30 päivän kuluessa 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaan otettuaan toimitettava komissiolle:

- a) vahvistuksensa siitä, että virheellinen menettely on oikaistu
tai
- b) perusteltu käsityksensä siitä, miksi oikaisua ei ole tapahtunut
taikka
- c) ilmoitus siitä, että sopimuskentekomenettely on keskeytetty joko hankintayksikön omasta aloitteesta tai

2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen valtuuksien perusteella.

4. Edellä 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettua perustellussa käsityksessä voidaan muun muassa vedota siihen, että virheelliseksi väitetty menettely on jo saatettu tuomioistuimessa tai 2 artiklan 9 kohdassa tarkoitettua muutoksenhakumenettelyssä käsiteltäväksi. Tällöin kyseisen jäsenvaltion on ilmoitettava käsittelyn tuloksesta komissiolle viipymättä.

5. Jos on tehty ilmoitus siitä, että sopimuskentekomenettely on keskeytetty 3 kohdan c alakohdan mukaisesti, kyseisen jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle, kun sopimuskentekomenettelyä jatketaan tai kun aloitetaan toinen sopimuskentekomenettely, joka koskee kokonaan tai osittain samaa asiaa. Tässä uudessa ilmoituksessa on vahvistettava, että virheelliseksi väitetty menettely on oikaistu, tai esitettävä perusteltu käsitys siitä, miksi oikaisua ei ole tapahtunut.

4 LUKU**Sovittelu****9 artikla**

1. Henkilö, jonka etua direktiivin 90/531/ETY soveltamisalaan kuuluvan tietyn sopimuksen saaminen koskee tai on koskenut, ja joka katsoo, että tämän sopimuksen tekomenettelyssä tapahtunut julkisia hankintoja koskevan yhteisön oikeuden tai sen saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettujen kansallisten säännösten vastainen virheellinen menettely aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa hänelle vahinkoa, voi pyytää 10 ja 11 artiklassa tarkoitetun sovittelumenettelyn soveltamista.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu pyyntö on osoitettava kirjallisesti komissiolle tai liitteessä mainitulle kansalliselle viranomaiselle. Näiden viranomaisten on toimitettava pyynnöt komissiolle viipymättä.

10 artikla

1. Jos komissio 9 artiklassa tarkoitetun pyynnön perusteella katsoo, että kiista koskee yhteisön oikeuden oikeaa soveltamista, se pyytää hankintayksikköä ilmoittamaan, suostuuko se osallistumaan sovittelumenettelyyn. Jos hankintayksikkö kieltäytyy osallistumasta, komissio ilmoittaa pyynnön esittäneelle henkilölle, että menettelyä ei voida aloittaa. Jos hankintayksikkö suostuu osallistumaan, sovelletaan 2—7 kohtaa.

2. Komissio tekee viipymättä ehdotuksen sovittelijasta, jonka se valitsee tähän tehtävään akreditoitujen riippumattomien henkilöiden luettelosta. Komissio laatii tämän luettelon kuultuaan julkisyhteisöjen sopimuksia käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa, taikka jos on kyse hankintayksiköistä, joiden toiminta määritellään direktiivin 90/531/ETY 2 artiklan 2 kohdan d alakohdassa, neuvoa-antavaa telehankintakomiteaa.

⁽¹⁾ EYVL N:o L 19, 24.1.1989, s. 16

Sovittelumenettelyn kunkin osapuolen on ilmoitettava, hyväksyykö se sovittelijan, ja nimettävä lisäksi yksi sovittelija. Sovittelijat voivat kutsua enintään kaksi muuta henkilöä asiantuntijoiksi avustamaan heitä tehtävässään. Sovittelumenettelyn osapuolet ja komissio voivat hylätä sovittelijoiden kutsuman asiantuntijan.

3. Sovittelijoiden on varattava sovittelumenettelyn soveltamista pyytäneelle henkilölle, hankintayksikölle sekä muille kyseiseen sopimuksetekomenettelyyn osallistuville ehdokkaille tai tarjoajille tilaisuus esittää suullisesti tai kirjallisesti lausumia asiassa.

4. Sovittelijoiden on pyrittävä viipymättä pääsemään osapuolten kesken yhteisön oikeuden mukaiseen sopimukseen.

5. Sovittelijoiden on ilmoitettava komissiolle päätelmistään ja saavuttamistaan tuloksista.

6. Sovittelumenettelyn soveltamista pyytäneellä henkilöllä ja hankintayksiköllä on oltava oikeus lopettaa menettely milloin tahansa.

7. Sovittelumenettelyn soveltamista pyytäneen henkilön ja hankintayksikön on vastattava omista kuluistaan, jos osapuolet eivät toisin päätä. Lisäksi kummankin on maksettava puolet menettelystä aiheutuvista kuluista, väliintulijaosapuolten kuluja lukuun ottamatta.

11 artikla

1. Jos 9 artiklassa tarkoitettu henkilö, jonka etua asia koskee tai on koskenut, ja joka on muu kuin sovittelumenettelyn soveltamista pyytänyt henkilö, tietyn sopimuksen tekomenettelyn osalta saattaa asian tuomioistuimessa tai muussa tässä direktiivissä tarkoitettussa muutoksenhakumenettelyssä käsiteltäväksi, hankintayksikön on ilmoitettava asiasta sovittelijoille. Sovittelijoiden on ilmoitettava tälle henkilölle, että on esitetty sovittelumenettelyn soveltamista koskeva pyyntö, sekä kehotettava häntä määräajassa ilmoittamaan, suostuuko hän osallistumaan menettelyyn. Jos tämä henkilö kieltäytyy osallistumasta, ja sovittelijat pitävät hänen osallistumistaan kiistan ratkaisemiseen tarpeellisena, sovittelijat voivat tarvittaessa enemmistöllä päättää, että sovittelumenettely lopetetaan. Heidän on ilmoitettava päätöksestään ja sen perusteista komissiolle.

2. Toimenpiteet, jotka on toteutettu tämän luvun perusteella, eivät rajoita:

- a) toimenpiteitä, joihin komissio tai jokin jäsenvaltio mahdollisesti ryhtyy perustamissopimuksen 169 tai 170 artiklan taikka tämän direktiivin 3 luvun nojalla;
- b) sovittelumenettelyn soveltamista pyytäneiden henkilöiden, hankintayksikön tai kenenkään muun oikeuksia.

5 LUKU

Loppusäännökset

12 artikla

1. Neljän vuoden kuluessa tämän direktiivin täytäntöönpanosta komissio tarkastelee uudelleen yhteistyössä julkisyhteisöjen sopimuksia käsittelevän neuvoa-antavan komitean kanssa tämän direktiivin säännösten täytäntöönpanoa sekä erityisesti eurooppalaisten standardien käyttöä ja tekee tarvittaessa ehdotuksia muutoksiksi.

2. Jäsenvaltioiden on joka vuosi viimeistään 1 päivänä maaliskuuta toimitettava komissiolle tiedot siitä, miten niiden kansalliset muutoksenhakumenettelyt ovat edellisen kalenterivuoden aikana toimineet. Komissio päättää julkisyhteisöjen sopimuksia käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa kuultuaan, minkälaisia tietoja toimitetaan.

3. Jos on kysymys sellaisista hankintayksiköistä, joiden toiminta määritellään direktiivin 90/531/ETY 2 artiklan 2 kohdan d alakohdassa, komissio kuulee myös neuvoa-antavaa telehankintakomiteaa.

13 artikla

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät toimenpiteet viimeistään 1 päivänä tammikuuta 1993. Espanjan kuningaskunnan on toteutettava nämä toimenpiteet viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 1995. Kreikan tasavallan ja Portugalin tasavallan on toteutettava nämä toimenpiteet viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 1997. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Jäsenvaltioiden 1 kohdan mukaisesti antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niitä virallisesti julkaistaessa niihin on liitettävä viittaus tähän direktiiviin. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on saatettava 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden voimaan samanaikaisesti direktiivissä 90/531/ETY säädettyjen toimenpiteiden kanssa.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

14 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 25 päivänä helmikuuta 1992.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

Vitor MARTINS

LIITE

Kansalliset viranomaiset, joille 9 artiklassa tarkoitetut sovittelumenettelyä koskevat pyynnöt voidaan osoittaa

Belgiassa

Services du premier ministre
Diensten van de Eerste Minister
Ministère des affaires économiques
Ministerie van Economische Zaken

Tanskassa

Industri- og Handelsstyrelsen (tavaranhankintasopimukset)
Boligministeriet (urakkasopimukset)

Saksassa

Bundesministerium für Wirtschaft

Kreikassa

Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενεργείας και Τεχνολογίας
Υπουργείο εμπορίου
Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων

Espanjassa

Ministerio de Economía y Hacienda

Ranskassa

Commission centrale des marchés

Irlannissa

Department of Finance

Italiassa

Presidenza del Consiglio dei Ministri Politiche Comunitarie

Luxemburgissa

Ministère des travaux publics

Alankomaissa

Ministerie van Economische Zaken

Portugalissa

Conselho de mercados de obras publicas e particulares

Yhdistyneessä kuningaskunnassa

H. M. Treasury
